

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı Öğretim Planı

Tablo 1. Dersler ve Kredi Sayıları

I. Yarıyıl					
Ders Kodları	Dersler	Kredisi			AKTS
		T	P	K	
TDE501	Bilimsel Araştırma Yöntemleri I	3	0	3	9
	Seçmeli	3	0	3	7
	Seçmeli	3	0	3	7
	Seçmeli	3	0	3	7
Toplam		12	0	12	30

II. Yarıyıl					
Ders Kodları	Dersler	Kredisi			AKTS
		T	P	K	
TDE502	Bilimsel Araştırma Yöntemleri II	3	0	3	9
	Seçmeli	3	0	3	7
	Seçmeli	3	0	3	7
TDE504	Seminer	0	1	0	7
Toplam		9	1	9	30

III. Yarıyıl					
Ders Kodları	Dersler	Kredisi			AKTS
		T	P	K	
TDE505	Yüksek Lisans Tezi I	0	1	0	20
TDE507	Uzmanlık Alan Dersi I	8	0	0	10
Toplam		8	1	0	30

IV. Yarıyıl					
Ders Kodları	Dersler	Kredisi			AKTS
		T	P	K	
TDE506	Yüksek Lisans Tezi II	0	1	0	20
TDE508	Uzmanlık Alan Dersi II	8	0	0	10
Toplam		8	1	0	30

Tablo 2. Seçmeli Dersler

I. YARIYIL					II. YARIYIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	K	AK TS	Kodu	Dersin Adı	T	U	K	AK TS
TDE511	Edebiyat Sosyolojisi	3	0	3	7	TDE 512	Psikanalitik Edebiyat	3	0	3	7
TDE513	Şiir Poetikaları	3	0	3	7	TDE 514	Şiir İnceleme Yöntemleri	3	0	3	7
TDE515	Hikâye İncelemeleri	3	0	3	7	TDE 516	Roman İncelemeleri	3	0	3	7
TDE517	Bilim Felsefesi	3	0	3	7	TDE 518	Sinemada Söylem Çözümlenmeleri	3	0	3	7
TDE519	Modern Eleştiri Kuramları	3	0	3	7	TDE 520	Üslûp Araştırmaları Metodolojisi	3	0	3	7
TDE 521	Metin Şerhi	3	0	3	7	TDE 522	Metin Neşri ve Problemleri	3	0	3	7
TDE 523	Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri	3	0	3	7	TDE 524	Klasik Türk Edebiyatında Biyografik Eserler	3	0	3	7
TDE 525	Klasik Türk Edebiyatında Kavramlar	3	0	3	7	TDE 526	Belagat ve Retorik	3	0	3	7
TDE 527	Klasik Türk Edebiyatının Kaynakları	3	0	3	7	TDE 528	Yazma Eser Bilgileri	3	0	3	7
TDE 529	Gelenek ve Modernlik	3	0	3	7	TDE 530	Klasik Fars Edebiyatı	3	0	3	7
TDE 531	Klâsik Anlatı Metinleri	3	0	3	7	TDE 532	Mesnevi Edebiyatı	3	0	3	7
TDE 533	Türk Edebiyatının Düşünce Temelleri	3	0	3	7	TDE 534	Çağatay Türkçesi Ses Özellikleri	3	0	3	7
TDE 535	Eski Anadolu Türkçesi İncelemeleri	3	0	3	7	TDE 536	Klasik Osmanlı Türkçesi İncelemeleri	3	0	3	7
TDE 537	Eski Türkçe Metin İncelemeleri	3	0	3	7	TDE 538	Orta Türkçe Ses Bilgisi	3	0	3	7
TDE 539	Orta Türkçe Metin İncelemeleri I	3	0	3	7	TDE 540	Orta Türkçe Metin İncelemeleri II	3	0	3	7
TDE 541	Türkoloji Araştırmaları	3	0	3	7	TDE 542	Cümle Tahlilleri	3	0	3	7
TDE 543	Fonetik ve Morfoloji	3	0	3	7	TDE 544	Çağdaş Türk Lehçeleri	3	0	3	7
TDE 545	Ağız Araştırmaları I	3	0	3	7	TDE 546	Ağız Araştırmaları II	3	0	3	7
TDE 547	Türk Halk Mizahı	3	0	3	7	TDE 548	Geleneksel Halk Tiyatrosu	3	0	3	7
TDE 549	Halk Bilimi Teorileri	3	0	3	7	TDE 550	Derleme ve İnceleme Metotları	3	0	3	7
TDE 551	Karşılaştırmalı Mitoloji	3	0	3	7	TDE 552	İslam Öncesi Türk Edebiyatı	3	0	3	7
TDE 553	Halk Edebiyatı Tür ve Şekil Bilgileri	3	0	3	7	TDE 554	Halk ve Tekke Şiiri	3	0	3	7
TDE 555	Tarihsel ve Karşılaştırmalı Türk Dil Bilgisi	3	0	3	7	TDE 558	Etimoloji ve Sözlükbilim	3	0	3	7
TDE 557	Çağdaş Türk Lehçeleri Oğuz Grubu	3	0	3	7	TDE 560	Türkoloji'de Veri Değerlendirmesi	3	0	3	7
TDE 559	Çağdaş Türk Dünyası Metinleri I	3	0	3	7	TDE 562	Çağdaş Türk Dünyası Metinleri II	3	0	3	7
TDE 561	Türk Dünyası Edebiyatları I	3	0	3	7	TDE 564	Türk Dünyası Edebiyatları II	3	0	3	7
TDE 563	Metin Yorumlama Yöntemleri	3	0	3	7	TDE 566	Klasik Türk Edebiyatı Anlatmaları/Esatir	3	0	3	7

Program için belirlenen derslerin kısa içerikleri aşağıda yer almaktadır.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri I

Bu dersin amacı öğrencilerin bilimsel yöntemi öğrenerek doğal ve sosyal şartları, olayları neden-sonuç, nesnellik, görecelik, test edebilme ve doğruluk ilkelerini temel alarak

incelemesini sağlamaktır. Bu dersle öğrenci, araştırma teknikleri ile ilgili temel kavramları tanımlar. Daha önceden yapılmış araştırmalardan kendi probleminin çözümünde yararlanır. Seçtiği bir problemle ilgili araştırma yapar. Yaptığı araştırmanın sonuçlarını kurallarına uygun olarak raporlaştırır. Yaptığı araştırmanın sonucunda çözüm önerilerinde bulunur. Araştırmanın problem çözmedeki yerine inanır.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri II

Bilgiye erişim yolları, kütüphane ve elektronik kaynaklara ulaşım yolları, bu kaynaklardan elde ettiği bilgiyi araştırmalarda kullanabilme; bildiri, makale ve tez yazımı sırasında izlenecek yollar anlatılacaktır. Elde edilen bilginin diğer bilim insanlarına sunumu, bu sunumda takip ve dikkat edilmesi gereken hususlar ele alınacaktır.

Eski Türk Edebiyatının Kaynakları

Başlangıcından itibaren Türk Edebiyatı hakkında bilgi verebilecek temel kaynakların tespiti, tezkireler, biyografik bilgi veren çeşitli eserler, edebiyat tarihi hakkında bilgilerin bulunabileceği çeşitli tarih kitapları, Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış edebiyat tarihleri, temel müracaat kitapları, bibliyografyalar hakkında bilgiler verilecektir.

Mesnevi Edebiyatı

Mesnevînin tanımı, mesnevi türü ile ilgili makaleler; mesnevi sınıflandırmaları, her yüzyıldan önemli mesnevîler ve mesnevî yazarları, hamseler, her türden örnek mesnevi metinleri, mesnevi ve roman türü arasındaki ilişkiler, modern yaklaşımları mesnevîlere uygulama konusunda bilgiler verilecektir.

Metin Neşri ve Problemleri

Metin neşrinin Avrupa ve Türkiye'deki genel gelişim çizgisi, esasları, çeşitli uygulamaları; metin neşri problemleri, bu konuda söylenenler ve çözüm yolunda yapılan öneriler tartışılacaktır. Yazma eserlerin nüsha özellikleri ve nüshaların birbirleriyle karşılaştırma metotları, nüsha şeceresinin oluşturulması ve bunda izlenecek yol anlatılacaktır.

Psikanalitik Edebiyat

Sigmund Freud'un temellerini kurduğu psikanaliz hakkında bilgi verilmesi, rüya-edebevi eser ilişkileri hakkında uygulamalar yapılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu kuramın insan bilinçaltıyla ilgilenmesi nedeniyle eserden yola çıkılarak yazarın duygularının esere nasıl yansıttığının incelenmesi yapılacaktır.

Metin Şerhi

Şerh, tanımı, ilgili yazılar ve önemli fikir adamlarının görüşleri aktarılacaktır. Şerh edebiyatında özellikle İran şairlerinin eserlerinin ele alındığı açıktır. Bu nedenle önemli şairlerin eserlerinin şerh edildiği önemli şerh metinleri incelenecektir. Ayrıca Yunus Emre, Niyazi-i Mısri gibi Türk şairlerinin Türkçe eserlerine yapılan şerhler de ele alınacaktır.

Şiir İnceleme Yöntemleri

Tanzimat'tan bu yana Türk şiirinde önemli yere sahip olan şairlerin şiirleri çeşitli yaklaşımlarla ele alınacaktır. Bu yaklaşımlarda yazarın düşünce yapısı, devrin sosyal ve siyasal genel durumu da göz önünde tutulacaktır. Ayrıca edebiyat teorilerine de başvurulacaktır.

Eski Türk Edebiyatında Hikâye

Klasik Türk Edebiyatı'nda önemli bir yere sahip olan ama hep göz ardı edilen hikâye türü hakkında bilgi verilecektir. Modern hikâye teorilerinden bahsedilecek ve bu teorilerin

klasik Türk edebiyatına uygulamaları yapılacaktır. Bu uygulamalar, gelenekteki hem mensur hem de manzum hikâye metinlerine yönelik olacaktır.

Şiir Poetikaları

Modern Türk edebiyatında poetik görüşler. Rezaizade Ekrem Bey'den günümüze kadar modern şiir görüşleri. Ahmet Haşım, Orhan Veli, Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Necip Fazıl, Attila İlhan, Kaya Bilgegil ve diğerlerinin poetikaları incelenecektir. Bu poetikaların yazıldığı dönemin edebî, sosyal ve siyasal durumu da göz önünde tutulacak, şiir poetikalarının birbirleriyle karşılaştırması yapılacaktır.

Belagat ve Retorik

Sözün hal, makam ve zamana uygun olarak söylenmesi şeklinde tanımlanan belâgat hakkında genel bilgi verilmesi, Arap Edebiyatında belâgat, Eski Türk Edebiyatında meşhur belâgatçılar ve eserlerinden örnek metinler, retorik ile belagat arasındaki ilişkiler, modern edebiyat teorileriyle belagat arasındaki bağlantılar hakkında bilgi verilmesi amaçlanmaktadır.

Eski Türk Edebiyatında Türler

Eski Türk Edebiyatında hem manzum hem de mensur türler hakkında genel bilgi verilecektir. Bu türlerin tarihî gelişimi, türler arası ilişkiler, türlerin genel özellikleri tartışılacaktır. Bu türlerin kullanım dönemleri ve yerleri ile edebiyat geleneğindeki yerleri hakkında bilgiler verilecektir.

Eski Türk Edebiyatında Biyografik Eserler

Bu derste Türk edebiyatında biyografik eserlerin tarihi gelişimi ve değişim süreci incelenir. Bu süreç belli başlı eserler daha yakından irdelenerek yapılır. Tezkire, şehir tezkiresi ve içinde biyografik bilgiler bulunan tarihler, meslek zümreleriyle ilgili toplu bilgi veren türler, Şakayık ve Zeyilleri, Keşfü'z-zünûn ve Sicill-i Osmanî ile bunların dışında kalmış temel eserler kullanma bilgisi de verilmek şartıyla ele alınacaktır.

Türk Edebiyatının Düşünce Temelleri

Edebiyatın temel konusu insandır. İnsanın da en önemli özelliği düşünmesidir. Bu derste ilk çağlardan bu yana insanın düşünce seyahati ele alınacaktır. Eskiçağ Yunan düşünürlerinden XXI. Yüzyıl batı felsefesine kadar batı felsefesi, bir taraftan da bin yıl boyunca Türk edebiyatını etkilemiş olan İslam'ın düşünce temelleri ve felsefecileri ele alınacaktır. Bunun yanında edebî esere düşünce evrimi açısından yaklaşılabilecek ve yazarın düşüncesi eserde bulunmaya çalışılacaktır.

Edebiyat Sosyolojisi

Sosyal bir varlık olan insanın meydana getirdiği eserlerde de bu özelliğinin izlerini görmek mümkündür. Bu derste yazarın sosyal hayatı metne nasıl aktardığı, ne tür mesajlar verdiği çeşitli sosyolojik metotlar aracılığı ile ortaya çıkarılacaktır. Ayrıca çeşitli metinler üzerinde uygulamalar yapılacaktır.

Gelenek ve Modernlik

İnsan yaşadığı sürece belli bir geleneğin izlerini mutlaka eserlerde de bırakır. Modern anlatıların klasik eserlerden esinlenme veya etkilenme şekilleri bu derste üzerinde durulacak konulardır. Modern edebiyatçıların eserleri ve düşüncelerinde bu geleneğin izleri sürülecek, metinler arası bağlamda bunlar hakkında incelemeler yapılacaktır.

Yazma Eser Bilgileri

Yazma eserlerin özellikleri, cilt ve kâğıt çeşitleri, tezhip sanatı ve özellikleri hakkında bilgi verilmesi, nüsha tavsifleri, yazma eserlerin korunmaları ve tamirleri hakkında bilgi verilmesi ve terminoloji aktarımının öğrenilmesi amaçlanmaktadır. Bu dersle öğrenci, yazma eserler hakkında genel bilgiye sahip olur. Yazma eserlerin kâğıt, cilt, yazı türü gibi özelliklerini bilir. Ayrıca yazma eserlerin bakım ve korunması için gerekli olan işlemler hakkında genel bilgi sahibi olur. Yazma eserlerle ilgili mevzuat hakkında da ön bilgi edinir.

Klasik Fars Edebiyatı

Klasik Türk edebiyatı, en fazla klasik Fars edebiyatının etkisinde kalmıştır. Her dönemde bu edebiyatın temsilcilerinin etkilerini Türk yazarları üzerinde görmek mümkündür. Bu derste Nizami, Hafız, Sadi, Saib,.. gibi önemli İran şairleri ile onların Türk edebiyatına olan etkileri karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır.

Roman İnceleme Yöntemleri

Roman teorileri, romanın unsurları, romanın kurgusal, biçimsel ve muhteva öğelerinin incelenmesi. Üslûp ve üslûp incelemesi. Romanın karakterlerinin özellikleri, romanın geçtiği mekanın gerçek mekan olup olmadığının incelenmesi. Romanın konusunun gerçeğe dayalı olup olmadığı vb... konuları inceler.

Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri

Bu ders aracılığıyla hem Türk Edebiyatını daha iyi tanımak, hem de Türk Edebiyatı ile dünya edebiyatları ve kültürü arasındaki bağlantıları incelenmedi hedeflenmektedir. Dünyaya açılacak ve Türk Edebiyatını dünyaya açabilecek geniş perspektif sahibi araştırmacılar yetiştirmek, bir başka amacı da, edebiyat öğretmenlerine çağdaş bakış açıları kazandırmaktır. Bir diğer amaç da, sinema-televizyon, gazetecilik, sanat tarihi ... gibi alanlardan gelebilecek öğrencilere, meslekleri açısından çok gerekli olan edebiyat bilgilerini vermek ve edebiyatla meslekleri arasındaki kültürel bağları kurabilmelerine yardımcı olmak, bu öğrencilerin kazanacakları daha geniş perspektifler sayesinde mesleklerinde daha başarılı ve titiz olmalarını sağlamaktır.

Ağız Araştırmaları I

Anadolu ağızları ve bu ağızlar üzerinde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. Ağız araştırmaları sahasında malzeme derlenmesi. Derlenen malzemenin değerlendirilmesi. Düzce ve çevresi ağızlarının incelenmesi.

Çağdaş Türk Lehçeleri

Türk lehçelerinin oluşumunda esas olan ses denklikleri ve tercihleri başta olmak üzere, Türk lehçelerinin mukayeseli ses bilimi üzerinde durulacaktır. Türkçenin temel ses yapısı, kilit sesler olarak adlandırılan sesler üzerinde mukayeseli olarak durulacaktır.

Ağız Araştırmaları II

Genel Dilbiliminin ve Türkoloji'nin temel araştırma alanlarından biri olan lehçe, şive ya da ağız araştırmalarında gelinen nokta itibarı ile yapılan çalışmalar ve inceleme metodları üzerinde durulacaktır. Dil atlaslarına esas olmak üzere yapılacak olan ağız çalışmaları üzerine incelemeler yapılacaktır.

Eski Türkçe Metin İncelemeleri

Türkçenin tarihi devirleri arasında Proto-Türkçe dönemi sonrası ilk yazılı edebi metinlerimizin olduğu dönem üzerine yapılan araştırma ve incelemeler ile metodların öğretildiği derstir. Bu dönemde Eski Türkçe'nin Köktürk devresi üzerinde Araştırma ve incelemeler üzerinde durulacaktır. Türk (Runik) yazısının gelişimi yayılma sahası ve versiyonları üzerinde durulacak, metin okuma metodları ve okunan metinlerin problemleri

üzerinde durulacaktır. Türkçenin tarihi devirleri arasında Proto-Türkçe dönemi sonrası ilk yazılı edebi metinlerimizin olduğu dönem üzerine yapılan araştırma ve incelemeler ile metotların öğretildiği derstir. Bu dönemde Eski Türkçenin Uygur devresi üzerinde Araştırma ve incelemeler üzerinde durulacaktır.

Genel Dilbilimi

Dil Biliminin tanımı, kapsamı, tarihi, dalları; anlam bilimi, sözdizimi, ses bilim, ses bilgisi. Ana hatlarıyla (Aristo'dan 20. yüzyıla dek) dilbilim tarihi, 20. yüzyıl dilbiliminde Saussure'in yapısalcılığının yeri, Chomsky'nin üretken dilbilgisi kavramı, dilbilimde farklı araştırma alanları. Dilin işleyişi, dil ve zihin; Dilin türleri, dilin unsurları; Dil ve bildirişim; Gösterge kavramı; İletişim unsurları; Dilbilim görüşleri (teoriler): Karşılaştırmalı (tarihsel) dilbilim; Yapısal dilbilim; Üretimsel dilbilim; Bağlamsal dilbilim konuları ele alınacaktır.

Fonetik ve Morfoloji

Sesin tanımı, ses bilgisi ve ses bilimi arasındaki fark, sesin fiziki yapısı, ses yolu ve ses yolunun anatomik yapısı, Ses aykırılıkları, bu aykırılıkların saptanması ve giderilebilirliği, gelişmiş dünya dillerinin, Türkiye Türkçesi ve Türk lehçelerinin ses özellikleri, Türkiye Türkçesinin morfolojik yapısı, ek ve kök bilgisi, isim ve fiiller, ekler ve kullanılma alanları, kelime türetme, fiil yapısı ve kelime türetme, ismin yapısı ve kelime türetme, yapım ve çekim ekleri, işlev açısından kelime türleri.

Modern Eleştiri Kuramları

Tanzimat Devri'nden günümüze kadar gelişen eleştiri anlayışı ve eleştiri konusunda eser veren şahsiyetler üzerinde durulacaktır. Eleştirinin Batı'daki gelişim çizgisi ve eleştiri konusunda eser veren şahsiyetler üzerinde durulacaktır.

Hikâye İnceleme Yöntemleri

Bu derste, öğrenciye, hikâyenin nasıl incelenmesi gerektiği ve yöntemler öğretilmektedir. Bunun için değişik dönemlerde yazılmış, konu ve yazma tekniği bakımından çeşitlilik gösteren hikâyelerden örnekler seçilerek değerlendirmeler yapılmaktadır

Edebiyat ve Sinema

Edebiyatın görsel sanatlarla ilişkisi, görsel sanatların edebiyat ve kültür üzerindeki etkisi, medya kültür ve edebiyat ilişkisi, edebî eserler ve sinema filmleri, senaryolaştırılan roman ve hikâyeler, reklam sektörü, kültür ve edebiyat ilişkisi.

Bilim Felsefesi

Felsefeye giriş. Bilimsel bilgi. Bilimsel yöntem. İndirgeme ve çıkarsama. Bilimsel kuramlar ve gözlem. İndirgeme sorunu. Sınır belirleme sorunu. Yanlışlama. Temel saptamalar. Paradigmalar ve devrimler. Görelilik ve Akılcılık. Nesnellik ve Gerçekçilik.

Üslûp Araştırmaları Metodolojisi

Batıda edebiyat bilgi ve nazariyelerinin tarihçesi retorikten üsluba gelen çizgide verilecek. Sonra Klasik Edebiyatımızın kaynağı olarak Arap Edebiyatında aynı konu irdelenecek, daha sonra Türk Edebiyatında bu alanda yapılmış çalışmalar verilecek. Üslûp kavramı ve bu konudaki anlayışlar, tasviri, tekevvünü, fonksiyonel, strüktürel stilistik üzerinde durulacak.

Türk Halk Mizahı

Türk Halk Edebiyatında başlangıcından günümüze kadar mizah ürünlerini tanıma, masal, gülmece, hikâye gibi türleri ve bu türlerde karşımıza çıkan şahsiyetleri tanıma. Nasrettin Hoca, Keloğlan vb... şahsiyetlerin Türk halk mizah kültürüne katkılarını inceleme.

Eski Anadolu Türkçesi İncelemeleri

Dersin amacı Batı Türkçesinin başlangıcı ve gelişimini metinler ve gramer yapılarıyla öğretmektir. Eski Anadolu Türkçesi İncelemeleri dersinde Anadolu Selçukluları, Beylikler ve Osmanlının kuruluş dönemlerinde Anadolu'da yazılmış eserler dil bakımından incelenir, Türkiye Türkçesine aktarılır, kelime tahlilleri yapılır. Oğuz lehçesinin Anadolu'da yazı dili haline gelmesi ele alınır. Dersin nihayetinde Eski Anadolu Türkçesi Tarihi hakkında geniş bilgi sahibi olan öğrenci, Eski Anadolu Türkçesi ile meydana getirilmiş metinler üzerinde kelime, kelime grubu, cümle tahlilleri yapabilecek, fonetik özellikleri tespit edebilecek yeterliliği edinir.

Orta Türkçe Metin İncelemeleri I

Doğu Türkçesinin ilk devresi olan Karahanlı döneminin dil özellikleri Kutadgu Bilig, Divanü Lugati't-Türk, Atebetü'l-Hakayık ve Kuran Tercümesi'nden metin incelemeleri ile verilecek, ayrıca bibliyografya çalışması yapılacaktır. Kuzey-Doğu Türkçesinin ikinci devresi olarak kabul edilen Harezmi-Altın Orda dönemi dil özellikleri Satır Altı Kuran Tercümesi, Nehcü'l-Feradis, Hüsrev ü Şirin, İrşâdü'l-Mülûk metinleri üzerinde değerlendirilecektir. Bu döneme ait eserlere dair yapılan çalışmalar ele alınacaktır.

Orta Türkçe Metin İncelemeleri II

Çağatay ve Kıpçak Türkçelerinin dil ve gramer özellikleri Şecere-i Terakime, Gülistan Tercümesi, Münyetü'l-Guzat adlı eserler vasıtasıyla verilecek, dönemin eserleri üzerinde yapılan çalışmalar değerlendirilecektir. Çağatay ve Kıpçak Türkçeleri Türkçenin diğer tarihi lehçeleri ile karşılaştırılacak, kelime, kelime grubu ve cümle tahlilleri tarihsel süreç dâhilinde ele alınacaktır.

Türkoloji Araştırmaları

Türkolojinin kaynakları, kaynaklara yaklaşım ve kaynaklardan istifade biçimleri, veri toplanması, verinin tasnif biçimleri, veri neticelerini yorumlama açımları ele alınmaktadır. Öğrenci bu derste Türkoloji araştırmalarının tarihi, Batılı Türkologlar, Türkoloji'nin meseleleri, Altay dil teorisi, Türk Lehçelerinin tasnifleri ve başlıca lehçe gruplarının özellikleri hakkında bilgi edinir.

Türk Halk Bilimi Teorileri

Bu derste folklor teriminin ortaya çıkması ve yayılması, Türkçede kullanılmaya başlanması ve karşılıkları tanıtılır. Bu terimin ifade ettiği anlamlar değerlendirilir. Folklor metinlerinin temel özellikleri, yaratıldıkları ortam, karakteristikleri, ürünlerin derlenmesi ve değerlendirilmesi ele alınır. Kültürlerin oluşması ve gelişmesi hakkında ileri sürülen ve kültür teorileri adı verilen teorilerin yanı sıra folklor ürünlerinin oluşması ve gelişmesi hakkındaki karşılaştırmalı, antropolojik, millî, psikanalitik, sözlü teori adı verilen folklor teorilerinin tanıtılması ve Türk halk bilimi ürünlerine bunların uygulanması üzerinde durulur.

Karşılaştırmalı Mitoloji

Bu derste Doğu mitolojileri ile Batı mitolojisinin ortaya çıkış nedenleri ele alınacak, Doğu ve Batı mitleri karşılaştırılacaktır. Anadolu mitolojisi ve Yunan mitolojilerinin ortaya çıkışları değerlendirilip Yunan ve Anadolu Mitolojileri karşılaştırılacaktır.

Halk Edebiyatı Tür ve Şekil Bilgileri

İslamiyet öncesi Türk edebiyatından itibaren halk edebiyatının devirlere göre şekil ve içerik yönünden gelişimi incelenir. İslamî dönem metinlerde, âşık edebiyatında, tekke edebiyatında tür ve şekiller örneklerle incelenir. Bu dönemlere ait metinler tahlil edilir. Mitten meddaha uzanan çizgide Türk halk edebiyatında mensur olarak orta çıkmış mitoloji, efsane, masal, halk hikâyesi, fıkra, meddah hikâyesi gibi anlatı türleri ele alınır. Bu türlerin özelliklerinin, bir birleri ile olan ilişkileri değerlendirilir.

Tarihî Metinler I

Bu derste Peçevî Tarihi, Evliya Çelebi Seyahatnâmesi gibi, Türk tarihine mâl olmuş metinler ve eserler, dönemin edebî, siyasî, kültürel ve sosyal durumunu öğrenmek ve anlayabilmek açısından, bilimsel metotlarla irdelenir ve incelenir. Söz konusu metinler vasıtasıyla bir tarihî metnin siyasî ve sosyal öneminin yanı sıra; edebî ve kültürel açıdan düşünce hayatımızda edindiği yer tespit edilirken, aynı zamanda akademik ve entelektüel açıdan edebiyat ve tarih ilişkisi hakkında somut fikirler üretilmesi hedeflenir.

Tarihi Metinler II

Tarihî bir metnin edebî, kültürel ve sosyal açıdan ele aldığı konular, arz ettiği önem ve eserin üslûbu ele alınır. Selânikî Tarihi, Naimâ Tarihi gibi eserler üzerinde durulur. Bu eserler aracılığıyla tarihî bir metnin edebî değeri ve müellifinin üslûbu hakkında fikir sahibi olunması amaçlanır.

Türkçenin Güncel Sorunları

Yüzyıllar boyunca birtakım ses ve şekil değişiklikleri göstererek günümüze kadar gelen Türk dili bir takım problemlerle yüz yüzedir. Bu derste günümüzde konuşulan Türkçenin meseleleri üzerinde durulacaktır. Entelektüel çevrede, medyada, halk arasında kullanılan Türkçenin problemleri ve bu problemlerle ilgili çözüm yolları ele alınacaktır. Kelime türetme yolları, yabancı dillerden dilimize kelime aktarımı ve bu kelimelerin Türkçeyi ne ölçüde etkilediği, Türkçenin bugün sahip olduğu kelime hazinesi, Türkçenin fakirleşmesi, günümüzde Türkçe cümlelerin değişimi, internet üzerinde kullanılan dilin Türkçeye olan etkisi değerlendirilecektir.

Klasik Osmanlı Türkçesi İncelemeleri

Osmanlı Türkçesi dönemine gelene kadar Batı Türkçesinin geçirdiği evreler, Osmanlı Türkçesi dönemleri tanıtıldıktan sonra, bu dönemlerin dil özellikleri üzerinde durulacaktır. Arapça ve Farsça kelime ve gramer yapıları yanında, Türkçe öğelerin tarihi gelişme süreçleri de gösterilecek, bu bağlamda Osmanlı Türkçesinin ses özellikleri, morfolojik özellikler, söz dizimi gibi yapısal konular örneklerle ve uygulamalı biçimde işlenecektir.

Cümle Tahlilleri

Bu derste Türkçenin söz dizimi özellikleri üzerinde durulacaktır. Kelime türleri, belli başlı kelime grupları ve yapısal özellikleri, cümle, cümlenin öğeleri ve özellikleri, Türkçede çatı kavramı, çatı ekleri, özne-yüklem, nesne-yüklem ilişkisi, özne-yüklem uygunluğu cümle türleri ayrıntılı olarak ele alınacak, işlenen konularla ilgili olarak uygulama çalışmaları yapılacaktır. Dersin amacı, Türkçenin söz diziminin kavratılmasıdır.

Geleneksel Halk Tiyatrosu

Türk Halk Tiyatrosunun temel kavramları ele alınacak, köy seyirlik oyunları, karagöz, meddahlık, kukla ve ortaoyunu incelenecektir. Türk Halk Tiyatrosu geleneklerinin çağdaş şekilleri, Türk halk tiyatrosu kapsamındaki temel kavramlar, geleneksel Türk tiyatrosunun ustaları, sahneleme teknikleri ve uygulamaları değerlendirilecektir.

Derleme ve İnceleme Metotları

Sahada folklor araştırma metotlarının incelenmesi, derleme çalışmalarında metot, bu konularda yapılan kaynak çalışmalarının incelenecektir.

İslam Öncesi Türk Edebiyatı

İslamiyet öncesi Türk edebiyatının türleri, eserleri ve önemli şahsiyetleri ele alınacaktır. Bu döneme dair eserlerden hareketle dönemin genel özellikleri belirlenecektir.

Eserlerin dili, söz varlığı, cümle yapıları, ele alınan konular incelenecektir. Bu dönem edebiyatının etkilendiği unsurlar belirlenecektir.

Halk ve Tekke Şiiri

Tekke şiirinin kaynakları, esasları, oluşumu, gelişim dönemleri, Halk ve Tekke şiirinin Türk şiirindeki yeri ve önemi, tür, şekil ve üslup özellikleri ve şiirlerin çözümlemeleri ele alınır. Halk şiiri örnekleri tahlil edilerek değerlendirmeler yapılır.

Seminer

Araştırma metotları, kaynaklar ve bilimsel yazı yazma kuralları kısaca hatırlatıldıktan sonra öğrencilere daha sonra çalışacakları alanlara yönelik olarak birer araştırma konusu verilecektir. Bu araştırma konusunun sunuş aşamasına kadar olgunlaşması takip edilecek ve nihayet bu araştırmadan çıkan ve bilimsel bir makale haline getirilmiş sonuç dinleyicilerle paylaşılacak ve tartışmaya açılacaktır.